

Az új betegbeutalási rend eddigi tapasztalatai

Van, aki tavasszal az újságból értesült a betegbeutalás új rendjéről, s van, akit azóta a kényszer ismertette meg vele. Ezért hát csak emlékeztetőül: az egészségügyi miniszter 1980-ban kiadott utasítása alapján a megyei tanács vb egészségügyi osztálya is kidolgozta az új betegbeutalási szabályzatot. Lényege: az alapellátás, a járó betegek szakellátása és a fekvőbeteg-ellátás együttműködésével biztosítja az egészségügyi hálózat, hogy minden beteg ember kellő időben az egészségi állapotának legmegfelelőbb intézménybe kerüljön. Tehát, ha a körzeti orvos — adott feltételek között — nem tudja kellőképpen megvizsgálni, gyógyítani betegét, beutalja a járóbeteg-szakellátásra vagy gondozóintézetbe. Ha az eredményes kezeléshez itt sem adták a feltételeket, városunkban további út vezet a tanács kórházának immár egyesített belgyógyászati osztályára, és a SZOTE két belklinikájára. A betegbeutalás új rendjével kapcsolatban eddigi tapasztalatokról dr. Várkonyi László főorvos, a városi tanács vb egészségügyi osztályának vezetője tájékoztat.

Az intézmények „egymásra épültsége”, együttműködése szavatolja, hogy ki-ki a legmegfelelőbb kezelésben részesüljön. Eppen ezért mind-egyik intézet feladatait pontosan körvonalazzák. A városi kórház általános fekvőbeteg-ellátó intézmény. A klinikák részben szintén ilyen feladatokat látnak el, de emellett bizonyos speciális szakokon megyei, regionális és országos kötelezettségeknek is eleget tesznek.

S mi a biztosíték arra, hogy a beteg ne vesszék el

az intézmények rengetegében? Az úgynevezett területi elv. Miként az alapellátásban már korábban megvalósult: ki-ki a lakóhelye szerinti körzeti rendelőt, illetve az ott dolgozó orvost kereste föl betegsége esetén, tavassz óta az állandó lakóhely határozza meg, kit, melyik belgyógyászati ellátást nyújtó fekvőbeteg-intézménynek kell fogadnia szűkség esetén. A város és a járást — az I-es és II-es belklinikát, valamint a kórház ágyainak száma alapján — három részre osztották. A területi határokat jelzik, hogy az ott élő lakosok melyik intézményhez tartoznak. (A betegek erről a körzeti rendelőben kapnak felvilágosítást.)

Mi az előnye a betegbeutalás új rendjének? Elsősorban az, hogy „sok bába közt nem vész el a gyerek”. Azaz: a körzeti orvos, mint a területi gazdája, állandóan szemmel tartja betegét, s nem veszti szem elől őket soha, hisz az integráció révén ő és a belgyógyász csoportvezető főorvosok is az intézethez tartoznak. Az eddigi tapasztalatok máris sok dicséretes példát szolgáltatnak: kezdve általánossá válni, hogy a körzeti orvos telefonon vagy személyesen érdeklődik kórházba, klinikára került beteg állapotáról. De a körzeti orvos tartja kezében az időközben különböző intézményekben „vándorló” beteg dokumentációját is. Így állandó információja van a betegség alakulásáról. Előny még az is, hogy a területi elv kizárja: ugyanazzal a betegséggel valaki más fekvőbeteg-intézménybe kerüljön, oda, ahol még nem ismerik.

A fekvőbeteg-intézetektől természetesen nagy szervezőmunkát igényelt az, hogy eleget tegyenek a betegbeutalás új szabályainak. Hogy mindennap fogadóképesek legyenek, állandó ügyeletes csoportokról kell gondoskodniuk, rendszeresen feladatokat kapnak a laboratóriumok, az EKG stb. Május óta a felügyeleti szervek többször is értékelték az új rendszer szerinti működő intézmények munkáját. A tapasztalat kedvező: kulturáltabb lett a betegellátás. Míg korábban az úgynevezett „menetős napokon” az I. számú belklinikán 28 beteget vizsgáltak meg, azóta átlag csak 8-at. A II. számú belklinikán is javultak az arányok: 38-40 helyett jelenleg 3-10 beteg fordul meg ott. A kórház belosztályán is csökkent a betegforgalom. Mindez nemcsak a szervezetszégnek köszönhető, hanem annak is, hogy a körzeti orvosok megfontoltabban küldik intézetbe betegüket, a helyben megoldható feladatokat maguk ellátják.

Tavasszal azt írtuk: mint minden újat, a betegbeutalás módosított rendjét is el kell fogadnunk, meg kell szoknunk az érintetteknek, az egészségügyi dolgozóknak és a betegeknek egyaránt. Fél esztendő „tanulói” után sem árt nekünk, betegnek és betegetlétnek ismét föl eszünkbe vésni: a város három, belgyógyászati bajokat gyógyító fekvőbeteg-intézetét közül lakóhelyünk szerint melyikhez tartozunk. Előfordulhat, hogy előzetes beutalást megkerülve kényszerülünk kórházba vagy a klinikák valamelyikébe!

Ch. A

A szűzbeszédétől a díszdoktori diplomáig

Az újsághír rövid és unnepeles: „A Szegedi Orvostudományi Egyetem tanácsa dr. Lajtha László professzort, a manchesteri egyetem Paterson Laboratóriumának igazgatóját kimagasló nemzetközi tudományos érdemeinek elismeréséül, valamint a két egyetem közötti együttműködés fejlesztéséért Honoris causa díszdoktori kitüntetésben részesíti.” E sorok mögött több mint négy évtizedes tudományos kutatómunka, célutadat és lényegre törő életútja húzódik meg. Lajtha professzor ma a világ egyik legismertebb hermatológusa és onkológusa, laboratóriuma e speciális tudományág kuszagázó erejű, nemzetközileg elismert műhelye. Szegedhez immár életének munkásságának két nagyon fontos eseménye fűződik.

— Talán a sors véletlenszerű, hogy Szegeden mondtam el tudományos pályám szűzbeszédét. Negyvenegy éve, amikor a Budapesti Orvostudományi Egyetem Élettani Intézetében dolgoztam. Szegeden tartotta ülését az élettani társaság. Itt mondtam el életem első tudományos hozzászólását. Most pedig, húsz évvel ezelőtt, a Szegedi Orvostudományi Egyetem díszdoktori elismerésben részesíttem. Természetesen közben voltam néhányszor ebben a városban, részint mert találkozni szerettem volna kiváló kollégáimmal, részint mert szerettem figyelemmel kísérni azoknak a fiatal kutatóknak a munkáját, akik ösztöndíjjasként manchesteri laboratóriumomban dolgoztak. Szerettem ezt a várost, nemcsak az első fellépés romantikus emléke miatt, kivételesen jónak tartom az itteni tudományos élet atmoszféráját, hisz a világ sok egyetemét ismerve tudom, hogy olyan helyen, ahol sok a primadonna, nehéz megőrizni a harmonikus légkört, munkára serkentő hangulatot, a kölcsönös bizalmat és együttműködést. Mindennek Szegeden érezni nemcsak a tradícióját, de mai erejét is.

— Említette, hogy figyelemmel kíséri a fiatal szakemberek munkáját. Ennyire fontosnak tartja a tudományban a személyes kapcsolatot?

— Rendkívül fontosnak tartom. S erre kiválóan alkalmas sok meglévő ösztöndíj-lehetőség. A manchesteri és a szegedi egyetemek kapcsolata révén a Paterson Laboratóriumban sok tehetséges fiatal szegedi kutató is ismerkedik az új technikákkal, módszerekkel. És egymással is, hisz az én intézetem egy internacionalista központ, ahol együtt dolgozik japán, olasz, magyar, indiai, angol szakember. Ők, ösztöndíjuk letételével, nemcsak az ismereteket viszik haza, de az ismeretségeket, barátságokat is. Aztán találkoznak nemzetközi kongresszusokon, így

kapcsolódhatnak be a nemzetközi tudományos élet vérkeringésébe.

— A dicsőítő beszédében megemlíti a hermatológiai és onkológiai kutatások mai helyzetét?

— Izgalmas fázisban vagyunk. Bártran kijelenthetem, a probléma héja repedezik. Tíz-tizenöt esztendője még sötétben tapogatóztunk, az egész kérdéskört szilárd burkot zárta el előlünk. Ma már sok mindent tudunk például a leukémia gyűjtőnével jelzett betegségekről. Az alaputatások és a terápiás módszerek együttműködésének eredményeként sikerült megrepesztetni ezt a burkot. A gyermekleukémia bizonyos fajtáit már gyógyítani tudjuk, a felnőttkorra pedig egyre inkább megismerjük. Az utóbbi három-négy esztendő e területen nagyon sok eredményt hozott, s hiszem, hogy öt-hét év múlva már újabb sikerekről számolhatunk be. Ennek oka, hogy paralell rolyik az alapkutatás és a klinikai munka, s a szellemi közlekedés a hermatológia művelői között e két területen — éppen, mert félig laborhoz kötött — könnyebb volt, mint másutt. Profétálni buta dolog, de meg lennék lepődve, ha egy-másfél évtized múltán a leukémia még mindig oly nagy probléma volna, mint napjainkban. Nem nagy és látványos áttörést várok, de az ellenállás folyamatosan megszűnik.

— Az interdiszciplinaritás az ilyen műszerhez, technikai eszközökhöz kötött területen, mint a hermatológiai alapkutatás, igencsak nélkülözhetetlen. Vajon hogyan tájékozódhat egy-egy speciális terület szakembere a tudományok sokaságában?

— A szintetizálóképességhez nem kell ezermesternek lenni. Nem kell ezer technikusválni ahhoz, hogy fontos kérdéseket tehesünk fel, valamilyen szakterületen el kell mélyülni, mert aki ezt nem teszi, elvesztí érzékét arra, hogy mi is a mélység. Úgy érzem, a tudomány nyelvét kell érteni, nem minden részletét. Fontosnak tartom a megérzést, az intuitív képességet is. Tehát a biológiai érzékenység a régi orvosi iskola széles alapján megeremteni azokat a feltételeket, amelyekkel előre lehet lépni a tudományban. Megadja azt a nyelvet, amivel mindegyik diszciplínát meg lehet közelíteni.

— Hogyan értékeli egy külföldön tevékenykedő magyar tudós a hazai elismerést?

— Akárhová is kerül az ember a világban, akármilyen sodorja is az élet, s akármilyen magasra jut is, gyökereit sohasem veszítheti el. Ez a mostani kitüntetés megértelmebb szálakkal köt szülőhazámhoz, ez a meghatározó megtiszteltetés erősíti a szegedi, a budapesti, a debreceni, a pécsi egyetemmel meglévő kapcsolatunkat. S tulajdonképpen híradás arról, hogy nemcsak én gondolok sokszor Magyarországra, de az itthoniak is én-ről.

T. L.

Textilesdiákok parlamentje

Pergő vita, érdemi hozzászólások

A textilipari szakmák nem tartoznak a legnépszerűbb foglalkozások közé — legálábbis az általános iskolások körében. A József Attila sugárúti textilipari szakközépiskolában idén és az elmúlt két évben mégis némi túljelentkezést tapasztaltak. Vónéki Gyula igazgató a demográfiai hullám csúcsával magyarázza ezt, de bizonyára köszönhető azoknak az iskolaiszakszerűsítő toborzó körutaknak is, amelyeket nyolcadik éve végeznek a szakember-utánpótlás érdekében. Ebben a tanévben közel 300-an tanulnak levelező tagozaton, s ugyanennyien vesznek részt a nappali oktatásban. Fonó-szövő, és kötőszakmák közül választhatnak a diákok, akik dicséretes módon az érettségi bizonyítvány megszerzése után nem fordítanak hátat az iparnak, 78 százalékuk a szakmában marad. Pedagóguskörökben vitatott ugyan, hogy többet ér-e a régi technikus bizonyítvány helyett az érettségi, a 36 tagú tanfelület ma is csak azt teheti, hogy minél színvonalasabb, korszerűbb ismereteket nyújtson diákjainak. S hogy az iskola demokratikus szellemére mennyit áldoznak, az a hét középen rendezett parlamenten méretett meg.

Az igazgató beszámolójában először emlékeztetett azokra az oktatási segédanyagokra, modern szerszámokra, kötő- és szövőgépekre, amelyeket az eltelt időszakban vásároltak. Az anyagi lehetőségek szűköse, s így csak fokozatosan tud-

ják kicserélni a tantermi bútorokat, valamint a kollégium berendezéseit. Am az iskola magyaregryei táborában már sikerült elkészíteni az elektromos hálózatot és megoldották a vizellátás gondját is.

A tanulók érdekeit az iskolai diáktanács minden testületi fórumon képviselheti, s hogy jogukat gyakorolhatják, az a pergő vita hozzászólásából is kiderült. Szület nélkül emelkedtek szólamra a küldöttek. A kollégisták szakkönyvek vásárlását szorgalmazták, valamint a fűtés, melegvíz-szolgáltatás rendszerességét. Ez utóbbi a legegyszerűbb gond, mert az elavult vízvezeték-rendszer miatt a lányok tusolói szeptember óta használhatatlanok. Tanárok, diákok egyetértettek abban, hogy az őszi közhasznú mezőgazdasági munkára a munkaadónak jobban fel kell készülni, hiszen a munkát idén is a szervezatlenség hátráltatta leginkább. Felvetették, hogy egyre drágábbak a kirándulások, lassan alig lehet megfizetni a költségeket, pedig a közösségi élet egyik legnagyobb kohéziós erejét jelentik. Alaposabb tájékozódással is alig-alig lehet oldón szállítás és járművet találni, s egyre kisebbek az esélyek. Az építőtáborokkal kapcsolatban érdekes javaslat hangozott el. A diákok szívesen dolgoznának textilipari profilú táborban, ha lenne. Kiderült a vitából az is, hogy a két fakultatív tantárgy inkább kötelező, mint választható, hiszen

egyiket kötelezően választani kell.

A hat-hét órás tanítási napokat is szóvá tették a diákok, a bevezetésre kerülő ötnapos tanítási rend ürügyén. Mint mondták, egy hatodik órában megtartott matematikaóra a „felsz netovábbja” ma is. Egyébiránt tréfásan megjegyezhetnénk, az iskolákban az a legrosszabb, hogy tanulni kell. Am ha a textilesdiákok az órákon is olyan aktívak és felkészültek, mint a parlamenten voltak, tanáraik úgy együtt gondolkoznak velük, mint a parlamenten tették, akkor náluk egészen elviselhető még ez a „legrosszabb” is.

M. E.

Mezőgazdasági brigádok megyei vetélkedője

A 75 éves földmunkásmozgalom tiszteletére szervezték meg Csongrád megyében a mezőgazdaságban dolgozó szocialista brigádok szellemi vetélkedősorozatát, melynek döntőjére tegnap került sor Szegeden. A Juhász Gyula Művelődési Központban. A 12 csapat versengésének tanúja volt dr. Dobi Ferenc országgyűlési képviselő, a MEDOSZ főtájkára is. A zsűri elnöke dr. Szakács Kálmán egyetemi tanár volt (akinek Mezőgazdasági munkás-érdekvéviselés című könyvéből ké-

szültek — egyebek között — a versenyzők), látékvezetője Vónéki Mihály.

Szöbelj és írásos válaszok, a villámkérdésekre és a licitjátékokra adott feleletek, a keresztrejtvény megfejtése és a totó után alakult ki a végső sorrend. Első lett a DFAG Műszaki brigáda, második a Pankotai Állami Gazdaság Symbol brigáda, harmadik a Szegedi Állami Gazdaság Komarov brigáda. Az öt szegedi és hét megyei szocialista brigád 3-3 főnyi csapatainak kiválóan szervezett, izgalmas vetélkedőt Sulyk József, a MEDOSZ megyei titkára nyitotta meg.

Az államigazgatásban dolgozóknak Ifjúsági szakmai nap

A KISZ Központi Bizottságának kezdeményezésére az idén már harmadik alkalommal rendezik meg az országos államigazgatási és igazgatásügyi ifjúsági napokat. Ehhez kapcsolódva a KISZ Csongrád megyei és a Makó városi tanács KISZ bizottsága tegnap, szombaton államigazgatási ifjúsági napot rendezett Makón.

A városi tanács dísztermében rendezett megnyitónépszerűen Bódi György, a KISZ KB tagja, az ifjúsági szövetség megyei bizottságának első titkára, köszöntötte a megye városából és településeiből egybegyűlt ifjú szakembereket. Mint elmondta a rendezvény segít abban, hogy az államigazgatás területén dolgozó fiatalok kapcsolatot találhassanak egymással. A szakmai kérdések megvitatása mellett lehetőség nyílik arra is, hogy tapasztalataikat kicseréljék.

Ezután dr. Kolláth György, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának főosztályvezető-helyettese tartott előadást „A bürokratizmus tanácsai igazgatási összefüggései” címmel. Említésre érdemes megállapítása — többek között —, hogy a bürokrácia tártalaja lehet a hiánygazdálkodás, vagy akár

egy-egy gazdálkodó szervezet monopóliumhelyzete. Beszélt a rossz értelemben mondott hivatalnokszemlélet kialakulásáról is, amely sajnos még fellelhető az államigazgatásban.

A résztvevők ezután megtekintették a József Attila Múzeumot, majd Kasznár József, mairdál-genesek műsorát hallgatták meg.

Ezt követően az államigazgatási munkakörökben elhelyezkedő fiatalok helyzetéről Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese tartott előadást. Délután nyolc szekciósülésen hallgattak előadásokkal és azt követő beszélgetések során bővíthették a fiatalok szakmai ismereteiket. Olvan fontos kérdések szerepeltek napirenden, mint például a gyermek- és ifjúságvédelem, amelvről dr. Hazi Lajos, a megyei tanács igazgatója felolvasott tartott előadást. Ugyanílyen értékelődés fogadta a kisaiáttítási eljárás tapasztalatairól szóló beszámolót illetve a tanács informatika témakörét.

A szekciósülések befejezése után kulturális műsor következett, majd Szabó G. László összegezte a megyei államigazgatási ifjúsági nap tapasztalatait.